ΙΤΑΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΥ ALBERTO DONAUDY

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΕΡΩΤΟΣ

Ἦταν ἄραγε ἔρωτας τὸ αἴσθημα ποὺ τοὺς συνέδεσε ἢ μιὰ μεταρρύθμιση τῶν ψυχῶν καὶ τῶν αἰσθήσεών τους προς τὸ ἄπειρο; Δὲν ξέρω. Οὔτε κ' αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τὸ ἤξεραν.

Εἶχαν γνωριστεῖ ἕνα καλοκαῖρι, πρὸ τοῦ πολέμου, στὸ Βιαρέτζιο, ὅ του παραθέριζαν κ' οἱ δυὸ τους. Σ' μιὰ ἐκδρομὴ ποὺ εἶχε ὀργανώσει τὸ ξενοδοχεῖο τους γιὰ τοὺς πελάτες του. Μὲ τὴν πρώτη ματιὰ ποὺ ἀντήλλαξαν ἔγιναν κατακόκκινοι κ' οἱ δυὸ τους καὶ μὲ τὴν πρώτη χειραψία ἡ καρδιὲς τους χτύπησαν δυνατά. Ἀπ' τὴν πρώτη βραδυὰ παραδόθηκαν ὁ ἕνας στὸν ἄλλον καὶ συνδεθήκανε μ' ἕνα αἴσθημα δυνατό, θεότρελλο, ἀθάνατο. Ἔννοιωθαν πὼς δὲν θὰ μποροῦσαν οὔτε στιγμὴ πειὰ ν' ἀποχωρισθοῦν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

Πιντρεύτηκαν κατόπιν ὄχι γιὰ νὰ ὑτακούσουν στοὺς κοινωνικοὺς θεσμοὺς καὶ στὴν κοινωνικὴ ὑπόρρεπεια, ἀλλὰ γιὰ νὰ κάνουν τὸν δεσμό τους καὶ στὰ μάτια τοῦ κόσμου σοβαρό, ἀδιάρρηκτο.

— Τί μπορεῖ νὰ μᾶς χωρίση; ἔλεγαν μεταξύ τους κυττάζοντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλο κατάματα καὶ τρέμοντας ὁλόκληρος στὴ σκέψι ὅτι μποροῦσαν νὰ χωριστοῦν ἔστω καὶ γιὰ μιὰ στιγμή.

Κι' ἀπαντοῦσαν ἀμέσως κ' οἱ δυὸ μ' ἕνα στόμα:

— Τίποτε!... Ἀπολύτως τίποτε!...

Καὶ πραγματι οἱ ἄνθρωποι δὲν μποροῦσαν νὰ τοὺς χωρίσουν, γιατὶ ζοῦσαν ἀπομονωμένοι στὴν γοητευτικὴ μακρυνὴ ἔπαυλί τους, ἀπομονωμένοι ἀπ' ὅλον τὸν ἄλλον κόσμο, ἀπὸ συγγενεῖς καὶ φίλους. Ὅσο γιὰ τὸν θάνατο, εἶχαν ἀποφασίσει ἂν τυχὸν πεθάνει ὁ ἕνας, νὰ σκοτωθῆ ἀμέσως κι' ὁ ἄλλος, τὴν ἴδια στιγμή, γιὰ νὰ ταφοῦν κ' οἱ δυὸ μαζύ.

Ἔτσι ἔζησαν πέντε ὁλόκληρα χρόνια, χωρὶς νὰ χωρισθοῦν οὔτε στιγμή.

Ξαφνικὰ ὅμως μιὰ μέρα κηρύχθηκε ὁ πόλεμος. Ἡ εἴδησις αὐτὴ τοὺς ἤρθε σὰν κεραυνός. Ἦταν κάτι ποὺ δὲν τὸ εἶχαν προβλέψει. Ἂν δὲν μποροῦσαν νὰ τοὺς χωρίσουν οὔτε οἱ ἄνθρωποι οὔτε κι' αὐτὸς ὁ θάνατος, νὰ ὅμως ποὺ τοὺς χώριζε μιὰ ἄλλη δύναμις: Ἡ ζωή! Γιατὶ ὁ Τούλιο οὔτε στιγμὴ δὲν σκέφθηκε νὰ γίνη λιποτάκτης.

Μάταια ἡ Ρένα τὸν παρακάλεσε μὲ κλάματα πικρά, μὲ ὑστερικὰ ξεφωνητὰ καὶ μὲ σπασμοὺς καὶ ἀγκαλιάσματα, νὰ μὴ φύγη, νὰ μείνη κοντά της, νὰ κρατήση τὸν ὅρκο του ὅτι δὲν θὰ τὴν ἀποχωριζόταν ποτέ. Ἐκεῖνος ἔννοιωθε καλὰ πὼς δὲν μποροῦσε νὰ μείνη. Κι' ἔφυγε...

Τὴν ὥρα ποὺ ἔφευγε, ἡ Ρένα σύρθηκε γονατιστὴ ξωπίσω του, ὥς τὸν δρόμο κρατῶντας σφιχτὰ ἀγκαλιασμένα τὰ γόνατά του καὶ παρακαλῶντας τὸν διαρκῶς νὰ μὴ φύγη, νὰ μείνη, ἔστω καὶ γιὰ λίγο ἀκόμη, κοντά της...

. . . . . .

Ὅλη αὐτὴ τὴν τρυφερὴ ἱστορία μοῦ τὴν διηγήθηκε ὁ ἴδιος ὁ Τούλιο, στὸ μέτωπο, ὅταν ξανασυναντηθήκαμε, ἔπειτα ἀπὸ τόσα χρόνια, σ' ἕνα κινητὸ νοσοκομεῖο, ἐγὼ ὡς γιατρὸς κ' ἐκεῖνος ὡς τραυματίας ὑπολοχαγός. Ὅλα τὰ μέλη τοῦ κορμιοῦ του ἦταν κατατρυματισμένα ἀπὸ τὰ θραύσματα μιᾶς ὀβῦδος. Μοῦ διηγόταν μ' ὅλες τὶς λεπτομέρειες τὸν τρυφερὸ δεσμό τους καὶ μοῦ διάβαζε τὰ γράμματά της, γράμματα καθημερινά, ἀτελείωτα, ὅλο φωτιὰ καὶ αἴσθημα.

— Κατιλαβαίνεις; μοῦ ἔλεγε κάθε τόσο διακόπτων τὸ διάβασμα. Δὲν εἶνε ἔρωτας αὐτό, δὲν εἶνε αἴσθημα ἁπλό, εἶνε φωτιά, λάβα, ἠφαίστειο.

Ἔπειτα, ὅταν μπόρεσε πειὰ νὰ σηκωθῆ καὶ νὰ περπατήση, ζήτησε νὰ τοῦ δώσουν μιὰ ἄδεια, ἔστω καὶ γιὰ εἰκοσιτέσσερες ὧρες. Μὰ δὲν τοῦ τὴν ἔδωσαν. Ζήτησε νὰ τὸν στείλουν τουλάχιστον στὴν γραμμή, στὸ σύνταγμά του, ὅπου στὴν ἀναπτυμποῦλα τῶν μαχῶν θὰ μποροῦσε νὰ κατευνάζη κάπως τὴν ἀκατανίκητη νοσταλγία του. Ἀλλὰ οὔτε αὐτὴ τὴν χάρι τοῦκανανν, ἂν καὶ εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ πολύμηνη ἄδεια. Δὲν εἶχον ὅμως ἀρχίσει νὰ δίνουν ἄδειες γιὰ τὰ μετόπισθεν καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ κάνουν ἐξαίρεσι γι' αὐτόν.

— Γιατὶ μὲ κρατοῦν ἐδῶ; ξεφώνιζε κάθε τόσο ὁ δύστυχος. Ἂν εἶμαι γερὸς ἂς μὲ στείλουν στὸ σύνταγμά μου. Ἂν εἶμαι ὅμως ἄρρωστος ἧς μὲ στείλουν στὸ σπίτι μου.

Δὲν τὸν ἔστελναν ὅμως οὔτε στὸ ἕνα οὔτε στὸ ἄλλο μέρος, κ' ἔμενε καρφωμένος κοντά μου στὸ νοσοκομεῖο, μὲ μόνη του παρηγοριὰ τὰ γράμματά της καὶ τὴν συντροφιά μου.

Ἔπειτα σιγὰ - σιγὰ τὰ γράμματα τῆς ἀρχισαν νὰ γίνωνται ἀραιότερα καὶ συντομώτερα. Δὲν ἔχανε τὴν ζωντανὴ φλόγα ὅπως πρίν. Ὁ Τούλιο εἶχε ἀρχίσει ν' ἀνησυχῆ, ἀλλὰ ἐγὼ τὸν παρηγοροῦσα καὶ τοῦδίνα θάρρος.

— Σιγὰ-σιγὰ συνηθίζει κανείς, τοῦ ἔλεγα, σ' ὅλα τὰ πράγματα καὶ στὸν χωρισμὸ ἀκόμα.

Ἐκεῖνος ὅμως κουνοῦσε μ' ἀμφιβολία τὸ κεφαλί του.

Ἐξαφνα, ἕνα ἀπόγευμα ἦρθε, μὲ βρῆκε καὶ μοῦδωσε ἕναν φάκελλο ποὺ εἶχε πάρει πρὶν ἀπὸ λίγη ὥρα. Ἦταν χλωμὸς σὰν τὸ θεριφι.

Ἦταν ἕνα γράμμα ἀνώνυμο, γραφομηχανημένο, μὲ διάφορους ἀόριστους ὑπαινιγμοὺς γιὰ τὴν διαγωγὴ τῆς Ρένας. Προσπάθησα νὰ τὸν ἐνθαρρύνω ὅπως μποροῦσα.

— Κἄτοιος φθονερὸς θὲ εἶνε, τοῦ εἶπα. Ἀφοῦ δὲν ἀναφέρει τίποτε συγκεκριμμένο, θὰ πῆ πὼς εἶνε συκοφαντίες.

Σὲ λίγες μέρες ὅμως ἦρθε ἕνα δεύτερο τετοιο γράμμα, κ' ἔπειτα τρίτο κ' ἔπειτα ἄλλα κι' ἄλλα, τὸ ἕνα ἐπάνω στ' ἄλλο. Καὶ ἀνέφεραν ὁλοένα πιο συγκεκριμμένες καὶ πιὸ θετικες λεπτομέρειες. Ἕνα ἀπὸ τὰ τελευταία γράμματα, ἀνέφερε πὼς ἡ Ρένα ἔκανε ὅλη μέρα παρέα μὲ τὸν μεγαλοτραπεζίτη Λ... τὸν ὁποῖο εἶχε γνωρίσει ἄλλοτε μαζὺ μὲ τὸν ἄνδρα της καὶ ὁ ὁποῖος τὴν κυνηγοῦσε τότε διαρκῶς.

— Δὲν μένει πειὰ καμμιὰ ἀμφιβολία. Ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ εἶνε ἀληθινά, ἔλεγε θλιβερὰ ὁ Τούλιο.

Μάταια προσπάθησα νὰ τὸν μεταπείσω. Ἄλλως τε κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶχα ἀρχίσει νὰ ὑποψιάζομαι...

Ξαφνικὰ τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, ὅταν ξύπνησα, βρῆκα στὸ προσκέφαλό μου ἕνα σύντομο σημείωμα τοῦ Τούλιο, ποὺ ἔλεγε:

«Δὲν ἀντέχω. Φεύγω. Θὰ ξαναγυρίσω εὔριο τὸ πρωΐ. Φρόντισε νὰ μὴ γίνη ἀντιληπτὴ ἡ ἀπουσία μου. Βοήθησέ με, καὶ συγχώρησε με...

Τούλιο»

Ἤταν τρέλλα αὐτὸ ποὺ εἶχε κάνει.

Ἔτρεξα ἀμέσως στὸν ἀρχίατρο διευθυντὴ τοῦ νοσοκομείου καὶ τοῦ τὰ διηγήθηκα ὅλα. Κατώρθωσα νὰ τὸν συγκινήσω.

— Τότε μόνον θὰ τὸν συγχωρήσω, μοῦ εἶπε, ἂν φύγης ἀμέσως καὶ τὸν φέρης αὔριο πρωΐ ἐδῶ, προτοῦ κάνη καμμιὰ τρέλλα.

Ἔφυγα μὲ τὸ ἐπόμενο τραῖνο καὶ ἔφτασα στὸ Βιαρέτζιο, λίγες ὧρες μετὰ τὸν Τούλιο. Ἔτρεξα κατ' εὐθεῖαν στὴν ἔπαυλί του, μὲ τὴν καρδιὰ γεμάτη ἀγωνία. Προαισθανόμουν ὅτι θὰ εἶχε συμβῆ καμμιὰ τραγωδία.

Ὅταν ἔφτασα στὴν ἔπαυλι βρῆκα ὅλες τὶς πόρτες ἀνοιχτές. Κανεὶς δὲν βρέθηκε μπροστά μου. Ἄρχισα τότε νὰ φωνάζω:

— Τούλιο! Τούλιο! Ποῦ εἶσαι;

Στὴν ἀρχὴ δὲν μ'ἀποκρίθηκε κανείς. Ἐξακολουθησα νὰ φωνάζω κι' ἔπειτα ἀπὸ μερικὰ δευτερόλεπτα ἄκουσα βήματα βιαστικὰ ποὺ κατέβαιναν τὴν σκάλα τοῦ ἐπάνω πατώματος. Σὲ λίγο ἀντίκρυσα τὸν φίλο μου, πρόσχαρο καὶ γελαστό.

— Σὺ ἐδῶ; μὲ ρώτησε ξαφνισμένος.

Τοῦ ἐξήγησα πῶς καὶ γιατὶ εἶχα ἔλθη. Τὴν στιγμὴ αὐτὴ ἔφτασε ἀπὸ πίσω του καὶ ἡ Ρένα. Φωνόντουσαν καὶ οἱ δύο ἡσυχα. Δὲν μποροῦσα νὰ καταλάβω τί συνέβαινε. Ἀπ' τὴ δύσκολη αὐτὴ θέσι μ' ἔβγαλε ὁ ἴδιος ὁ Τούλιο.

— Ὅλα τὰ γράμματα, μοῦ εἶπε, τὰ εἶχε γράψη ἡ ἴδια ἡ Ρένα... μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ μ' ἀναγκάση νὰρθῶ κοντά της, ἔστω κι' ἂν ἐπρόκειτο νὰ τὴν σκοτώσω!...

Ἐγὼ ἐνόνησα τὸ κεφάλι μου μ' ἀμφιβολία.

— Οὔτ' ἐσεῖς τὸ πιστεύετε; φώναξε ἡ Ρένα γελῶντας. Ἔτσι κι' ὁ Τούλιο, στὴν ἀρχὴ δὲν ἤθελε νὰ τὸ πιστέψη. Ἀλλὰ τοῦ ἀπήγγειλα ἀπ' ἔξω νεράκι τὸ κείμενο ὅλων ἐκείνων τῶν ἐπιστολῶν. Ὁρίστε γιὰ νὰ πεισθῆτε...

Καὶ ἄρχισε ν' ἀπαγγέλη μπροστά μου τὸ περιεχόμενο τῶν ἀνωνύμων ἐπιστολῶν.

Τότε μόνο ἐκατάλαβα πόσο μεγάλο, ἀπέραντο, πόσο φλογερὸ ἦταν τὸ αἴσθημα αὐτῶν τῶν δυὸ ἀνθρώπων.

— Ὡστόσο, εἶπε ὁ Τούλιο γιὰ νὰ τὴν τιμωρήσω δὲν θὰ μείνω οὔτε μιὰ μέρα κοντά της.

Καὶ πράγματι ἔπειτα ἀπὸ δυὸ ὧρες ἦρθε νὰ μὲ βρῆ στὸ καφενεῖο ὅπου τὸν περίμενα. Φύγομε μαζὺ γιὰ τὸ νοσοκομεῖο τοῦ μετώπου. Ἦταν πειὰ εὐτυχισμένος καὶ ἥσυχος. Γεμᾶτος ἐμπιστοσύνη... Γεμᾶτος ἔρωτα!...

Ἀντίκρυσα τὸν φίλο μου πρόσχαρο καὶ γελαστό...